

PAPP JÚLIA ESZTER

Angol nyelv és kultúra tanára, történelem és állampolgári ismeretek tanára
Osztatlan, 11. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:
Dr. Jávorszéki Veronika
egyetemi adjunktus, ELTE BTK

KOGNITÍV NYELVÉSZETI MÓDSZEREK AZ ANGOL NYELVI SZÓKINCSTANÍTÁSBAN

Kulcsszavak: kognitív nyelvészet, angol nyelv tanítása, módszertan, phrasal verb

A kognitív nyelvészet ismert tudományterület, amely a nyelvhasználatot kognitív folyamatnak tekinti. Szemlélete fontos elméleti és módszertani vonatkozásokat vet fel az angol, mint idegen nyelv tanításának területén. Megközelítése magyarázatot adhat olyan nyelvi kapcsolatokra, amelyeket korábban elemezhetetlennek tekintettek, ezáltal megkönnyítve az idegennyelv-tanulók szókincstanulását. A tanulmány egy vegyes módszerű kísérletet mutat be, amely 14 középiskolai tanuló tanításával tárta fel a kognitív nyelvészeti módszertan kérdéseit. A kísérlet célja ezen módszerek hatékonyságának mérése volt, továbbá feltérképezte azt is, hogy hogyan lehet hatékony kognitív nyelvészeti alapú tananyagokat létrehozni és használni. A tanulmány phrasal verbök tanítására koncentrált, amelyek gyakran kihívást jelentek a nyelvtanulók számára, és amelyek a közelmúltban kerültek előtérbe az angol nyelv tanításában. A phrasal verbök a kognitív nyelvészet számára is fontos témát jelentek, mert a fogalmi metaforaelmélet segítségével meg lehet világítani a jelentésük metaforikus elemeit. A kutatás fontos erőssége az, hogy a legújabb kognitív nyelvészeti módszertani eredményeket használja fel. Ezeket a javaslatokat, például a képek használatát és a szakszavak kerülését a kísérlet a gyakorlatban is teszteli és értékeli. A kísérlet két nyelvóra megtervezését és megtartását jelentette, amelyek közül az első hagyományos, a második pedig kognitív nyelvészeti módszertannal tanított két phrasal verb-csoportot egy felső-középfokú középiskolai angol nyelvi csoportnak. Egy előteszt és egy kísérleti utóteszt mérte a szókincstanítás hatékonyságát. A kísérlet validitása érdekében a két phrasal verb-csoportot korpusznyelvészeti módszerekkel tettem egymással ekvivalenssé. További adatforrásokként szolgáltak a tanórákra adott reflexiók és a diákoknak a kísérleti óra alatt készített rajzai. A kutatás eredményei alapján a hagyományos és a kognitív nyelvészeti módszer azonos hatékonyságú, így a kísérleti módszerek a hagyományosak alternatívájaként használhatóak a módszertani eszköztár színesítése érdekében. A tanulmány elemezte a diákoknak a tesztekben elkövetett hibáit is, a metaforikus gondolkodás kezdeti elemeit megtalálva azokban, amelyek a későbbi tanítás során hasznosíthatóak lehetnek. A tanulmány megosztja a kísérleti módszerekben rejlő lehetőségeket és kihívásokat, amelyek ezen korcsoport tanításakor felmerülnek, hogy javaslatokat tegyen egy későbbi hosszútávú kísérlet lefolytatására.